

JUSHJELPA
I MIDT-NORGE

GRATIS JURIDISK
RÅDGIVNING.

www.jushjelpa.no

VEILEDNING FOR DEG SOM SLITER MED GJELD

Hva kan du gjøre selv?

Skaff deg oversikt over gjelden

Skriv ned en liste over alle dine mulige kreditorer, dvs. de du skylder penger. Samle alle regninger og brev du har fått fra de forskjellige kreditorene, skriv ned navn og adresse på dem. Dersom du ikke har oversikt over hvilke kreditorer du har, kan du kontakte et kredittopplysningsfirma og be om å få en slik oversikt. Du kan da kontakte Dun & Bradstreet Norge AS, tlf. 22 91 52 00.

Send brev til hver enkelt av kreditorene. Det eneste du trenger å gjøre er å fylle ut riktig adresse til kreditoren, skrive fødsels- og personnummeret ditt, og underskrive brevet. Er det flere regninger fra samme kreditor holder det at du sender ett brev til denne kreditoren. Kreditoren må da selv lage en oppstilling over de kravene han har mot deg.

Her er et forslag på et standardbrev:

Oversikt over min eventuelle gjeld

"I forbindelse med at jeg søker å få orden på min økonomi, ønsker jeg å få en samlet oversikt over min gjeld. Jeg ønsker derfor å få vite om dere mener jeg har gjeld hos dere. Hvis dere mener dette er tilfellet, ber jeg om å få oversendt opplysninger om gjeldsposten, herunder opplysninger om saldo, avtalte nedbetalingsvilkår og ordinær rentesats. Kopi av gjeldsbrev eller andre rettslige grunnlag for kravet, bes også oversendt. Jeg ber videre om en spesifisering av hvilke deler av gjelden som utgjør hovedstol, renter og omkostninger. Jeg ber også om grunnlaget for disse rentene og omkostningene. I tillegg ber jeg om en oversikt over hvilke innbetalinger som er foretatt."

Vent minst 1.mnd. Kreditorerne trenger litt tid. Etter hvert som svarene fra kreditorerne kommer inn, lager du deg en samlet oversikt over alle dine kreditorer og hvor mye gjeld du har til hver av dem.

Lag en oversikt over egen økonomi

Lag en oversikt over de månedlige inntekter og utgifter du har. Trekk utgiftene fra inntektene. Det du da får igjen er det du har å betale gjeld med per mnd. Er dette beløpet mindre enn null, gå til sosialkontoret og be om å få snakke med en økonomisk rådgiver.

Dersom du har penger til overs etter å ha trukket utgiftene fra inntektene dine, skal du utarbeide et betalingsforslag. Dette kan være vanskelig og det er viktig at du kontakter sosialkontoret dersom du er usikker på hvordan det skal gjøres. Sosialkontoret har plikt til å hjelpe deg med gjeldssaker.

Gjelden forsvinner ikke av seg selv. Du må selv jobbe aktivt for å få orden på din økonomi. Det er lettere å få til en ordening med kreditorerne enn mange tror. Underveis i forhandlingsperioden kan du kontakte sosialkontoret for å få hjelp.

GJELDSFORHANDLING MED KREDITORENE

Etter at du har fått oversikt over gjelden din, kan du begynne å forhandle med kreditorerne.

Først må du sjekke om kravene er foreldet eller mangler rettslig grunnlag. Når du er sikker på at alle kravene er i orden, kan du gå videre for å forhandle med kreditorerne på egen hånd.

Det er viktig at du skriver samme brev til alle kreditorene. Her er noen punkter som er viktige å ta med i brevet;

Gi en kort og presis oversikt over din situasjon;

- Sett opp et regnestykke over din økonomiske situasjon i måneden.
- Legg ved kopi av kvitteringer, ligningsattest, lønsslipp osv. som dokumenterer tallene.
- Dersom sykdom, arbeidsledighet, fengselsopphold eller lignende har ført til at du ikke makter å betale, kan du nevne dette kort. Husk dokumentasjon.
- Sett opp en kort oversikt over alle kreditorene i brevet og hva du skylder dem.

Dersom du etter regnestykket du har satt opp, har noe igjen å betale med, skal dette i sin helhet eller i det vesentlige tilbys kreditorene.

Rentefrys, betalingsutsettelse og refinansiering

Dersom du *ikke* har noe igjen til betaling til kreditorene og dette er en varig økonomisk situasjon for deg, kan du søke kreditorene om rentefrys og betalingsutsettelse. En eventuell ettergivelse kan også søkes, men kan være vanskelig å få. Det er derfor viktig at du sender brev med dokumenter om dette til kreditorene og forklarer situasjonen.

Her er noen momenter du kan ta med;

- Sett betingelser f. eks. krev at det ikke påløper renter i betalingsperioden. Be om ettergivelse av alle/ deler av rentene dersom du betaler over en viss tid.
- En gunstig måte å ordne opp i gjeldsforholdet på, er refinansiering. Du har f. eks muligheter til å få lånt penger av noen eller i en bank.

Disse pengene bruker du så til å gjøre opp gammel og kostbar gjeld. Kontakt en økonomisk rådgiver i banken eller snakk med en saksbehandler på sosialkontoret.

For deg med mindre gjeldsproblemer

Skylder du for eksempel 30 000 kr til klient av et inkassobyrå eller liknende, kan du tilby eksempelvis kr 15 000-20 000kr som fullt og endelig oppgjør samtidig som du begrunner dine begrensede midler. Fra tid til annen godtas dette, særlig når store deler av kravet er renter og omkostninger.

GJELDSORDNING ETTER GJELDSORDNINGSLOVEN

Gjeldsordningsloven skal hjelpe personer med alvorlige gjeldsproblemer til å få kontroll over sin økonomi. Den som ønsker gjeldsordning må levere søknad på fastsatt skjema til namsfogden på hjemstedet. Namsfogden, som i de fleste tilfellene er lensmannen på stedet, kan også gi nærmere opplysninger om ordningen. Hovedvilkårene for å få gjeldsordning er 1. Du må etter beste evne ha forsøkt å løse problemene på egen hånd, eller søkt hjelp, fortrinnsvis i kommunen din. 2. Du må være varig ute av stand til å betale gjelden 3. Du må som hovedregel ikke ha oppnådd gjeldsordning tidligere. 4. Det må ikke virke støtende på andre skyldnere eller samfunnet for øvrig at gjeldsforhandlinger åpnes. Dersom gjelden for det vesentlige er næringsgjeld gis som regel ikke gjeldsordning. Den som oppnår gjeldsordning vil normalt få gjelden slettet etter å ha levd nøkternt og betalt mest mulig av sin gjeld over en femårsperiode.

Slik kommer du i gang

Det beste er om du først kontakter hjemkommunen og fremlegger saken din for den kommunale gjeldsrådgiveren, men du kan også henvende deg direkte til namsfogden.

Utgitt av:

Jushjelpe i Midt-Norge

Gratis juridisk rådgivning drevet av jusstudenter.

Besøksadresse: Sverresgate 12
7012 Trondheim

Postadresse: C/O HIST Avd.teknologi
7004 Trondheim

Telefon: 73 51 52 50

E-post: jushjelpe@jushjelpe.no

www.jushjelpe.no